

Neuvoston 30 päivänä lokakuuta 1997 vahvistama

YHTEINEN KANTA (EY) N:o 48/97

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/.../EY antamiseksi kuluttajien etujen suojaamista tarkoittavista kieltokanteista

(97/C 389/04)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, ja erityisesti sen 100 a artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 189 b artiklassa määrättyä menettelyä⁽³⁾,

sekä katsovat, että

- 1) tietyissä direktiiveissä, jotka on lueteltu tämän direktiivin liitteessä, vahvistetaan kuluttajien etujen suojaamista koskevia sääntöjä,
- 2) näiden direktiivien noudattamisen varmistamiseen tähtäävät nykyiset kansallisen ja yhteisön tason menettelytavat eivät aina anna mahdollisuutta lopettaa ajoissa kuluttajien yhteisiä etuja loukkaavia oikeudenloukkauksia; yhteisillä eduilla tarkoitetaan etuja, jotka eivät käsitä niiden henkilöiden yhteen laskettuja etuja, joiden oikeutta on loukattu; tämä ei rajoita niiden henkilöiden nostamia yksittäisiä kanteita, joille on aiheutunut oikeudenloukkauksesta vahinkoa,
- 3) kun on kyse soveltuvien kansallisten säännösten mukaan lainvastaisten menettelyjen lopettamisesta, voivat edellä mainittujen direktiivien osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamiseksi säädetyt toimenpiteet, myös ne, jotka sisältävät näissä direktiiveissä vaadittuja pitemmälle meneviä mutta perustamissopimuksen mukaisia suojaustoimenpiteitä, estyä silloin, kun näillä menettelyillä on vaikutuksia muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, josta ne ovat peräisin,

4) nämä vaikeudet voivat haitata sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa, sillä niiden johdosta lainvastaisten menettelyjen lähteen siirtäminen toiseen maahan riittää suojaamaan sitä kaikilta oikeudellisilta toimilta; tämä vääristää kilpailua,

5) nämä vaikeudet ovat omiaan heikentämään kuluttajien sisämarkkinoita kohtaan tuntemaa luottamusta, ja ne voivat rajoittaa yhteisön oikeutta loukkaavien menettelyjen kohteiksi joutuneiden, kuluttajien yhteisiä etuja edustavien järjestöjen tai sellaisten riippumattomien julkisten elinten, joiden tehtävänä on kuluttajien yhteisten etujen suojaaminen, toimintamahdollisuuksia,

6) mainitut menettelyt ulottuvat usein jäsenvaltioiden välisten rajojen yli: on tarpeen kiireellisesti lähentää tietyssä määrin kansallisia säännöksiä siten, että edellä mainitut lainvastaiset menettelyt voidaan määrätä lopetettaviksi riippumatta siitä, missä maassa lainvastaisten menettelyjen vaikutukset ilmenevät; tällä ei tuomiovallan osalta rajoiteta kainsainvälisen yksityisoikeuden sääntöjen eikä jäsenvaltioiden välisten voimassa olevien yleissopimusten soveltamista, ottaen huomioon perustamissopimuksesta johtuvat jäsenvaltioiden yleiset velvoitteet ja erityisesti sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan liittyvät velvoitteet,

7) suunnitellun toiminnan tavoite voidaan saavuttaa ainoastaan yhteisön toimesta; sen vuoksi sen on ryhdyttävä toimiin tässä asiassa,

8) perustamissopimuksen 3 b artiklan kolmannessa kohdassa määrätään, että yhteisö ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi; tämän artiklan mukaisesti on mahdollisimman laajasti otettava huomioon kansallisten oikeusjärjestysten erityispiirteet antamalla jäsenvaltioille mahdollisuus valita erilaisten vaikutuksiltaan yhtäläisten vaihtoehtojen välillä; niillä tuomioistuimilla tai hallintoviranomaisilla, jotka ovat toimivaltaisia ratkaisemaan tämän direktiivin 2 artiklassa tarkoitettuja kanteita, olisi oltava oikeus tarkastella aikaisempien päätösten vaikutuksia,

9) ensimmäisen vaihtoehdon olisi käsitettävä vaatimus, jonka mukaan yksi tai useampi riippumaton julki-

⁽¹⁾ EYVL C 107, 13.4.1996, s. 3 ja EYVL C 80, 13.3.1997, s. 10.

⁽²⁾ EYVL C 30, 30.1.1997, s. 112.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 14 päivänä marraskuuta 1996 (EYVL C 362, 2.12.1996, s. 236), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 30 päivänä lokakuuta 1997 ja Euroopan parlamentin päätös, tehty ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

nen elin, jonka nimenomaisena tehtävänä on kuluttajien yhteisten etujen suojaaminen, on käytettävä tässä direktiivissä tarkoitettuja kanneoikeuksia; toinen vaihtoehto olisi antaa näiden oikeuksien käyttö järjestöille, joiden tehtävänä on suojata kuluttajien yhteisiä etuja kansallisessa lainsäädännössä määrättyjen perusteiden mukaisesti,

- 10) jäsenvaltioiden olisi voitava valita jompikumpi näistä kahdesta vaihtoehdosta tai käyttää niitä samanaikaisesti, kun ne nimeävät kansallisella tasolla tämän direktiivin mukaiseen toimintaan oikeutetut elimet ja/tai järjestöt,
- 11) yhteisön sisällä tapahtuvien oikeudenloukkausten osalta näihin elimiin ja/tai järjestöihin olisi sovellettava vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta; jäsenvaltioiden olisi kansallisten yksikköjensä pyynnöstä ilmoitettava komissiolle niiden kansallisten yksikköjensä nimi ja tarkoitus, jotka ovat oikeutettuja nostamaan kanteen omassa maassaan tämän direktiivin säännösten mukaisesti,
- 12) komission tehtävänä on huolehtia näiden oikeutettujen yksikköjen luettelon julkaisemisesta *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*; siihen asti kuin toista tarkoitettava lausuma on julkaistu, oikeutetulla yksiköllä katsotaan olevan kanneoikeus, jos sen nimi sisältyy kyseiseen luetteloon,
- 13) jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia, että sen osapuolen, joka aikoo nostaa kieltokanteen, on sitä ennen neuvoteltava asiasta, jotta vastaajalla olisi mahdollisuus lopettaa riitautettu oikeudenloukkaus; jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia, että tämä ennalta tapahtuva neuvottelu suoritetaan yhdessä näiden jäsenvaltioiden nimeämän riippumattoman julkisen elimen kanssa,
- 14) mikäli jäsenvaltiot ovat määränneet ennalta tapahtuvasta neuvottelusta, olisi asetettava neuvottelupyynnön vastaanottamisesta laskettava kahden viikon määräaika, jonka jälkeen kantajalla on oikeus viivytyksettä nostaa kanne toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai hallintoviranomaisessa, jos oikeudenloukkausta ei saada lakkaamaan,
- 15) on aiheellista, että komissio antaa kertomuksen tämän direktiivin toimivuudesta sekä erityisesti sen soveltamisalasta ja ennalta tapahtuvien neuvottelujen suorittamisesta, ja
- 16) tämän direktiivin soveltamisen ei tulisi vaikuttaa yhteisön kilpailusääntöjen soveltamiseen,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Soveltamisala

1. Tämän direktiivin tarkoituksena on lähentää niitä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, jotka liittyvät 2 artiklassa tarkoitettuihin, liitteeseen sisältyvien direktiivien soveltamisalaan kuuluvien, kuluttajien yhteisten etujen suojaamista tarkoitaviin kieltokanteisiin, jotta voitaisiin varmistaa sisämarkkinoiden moitteeton toiminta.
2. Tässä direktiivissä oikeudenloukkauksella tarkoitetaan mitä hyvänsä liitteessä lueteltujen direktiivien, sellaisina kuin ne ovat saatettuina osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä, vastaista tointa, joka vahingoittaa 1 kohdassa tarkoitettuja yhteisiä etuja.

2 artikla

Kieltokanteet

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä ne tuomioistuimet tai hallintoviranomaiset, joilla on toimivalta ratkaista 3 artiklassa tarkoitettujen oikeutettujen yksikköjen nostamat kanteet, joiden tavoitteena on:
- a) minkä hyvänsä oikeudenloukkauksen määrääminen lopetettavaksi tai sen kieltäminen kaikin tarkoituksenmukaisin keinoin ja tarvittaessa nopeutettua menettelyä noudattaen,
- b) tarvittaessa sellaiset toimenpiteet kuin päätöksen julkaiseminen kokonaan tai osittain sopivaksi katsotussa muodossa ja/tai oikaisuilmoituksen julkaiseminen oikeudenloukkauksen jatkuvien vaikutusten poistamiseksi,
- c) sikäli kuin kyseessä olevan jäsenvaltion oikeusjärjestelmä sen sallii, hävinneen vastaajan määrääminen maksamaan valtiolle tai mille tahansa kansallisen lainsäädännön edellyttämälle tai sen mukaiselle taholle tietty maksu kutakin myöhästymispäivää kohden tai mikä tahansa muu kansallisessa lainsäädännössä säädetty maksu päätösten noudattamisen varmistamiseksi siinä tapauksessa, että päätöstä ei tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen vahvistamassa määräajassa ole noudatettu.
2. Tämä direktiivi ei rajoita kansainvälisen yksityisoikeuden sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien sääntöjen soveltamista, mikä yleensä johtaa joko sen jäsenvaltion lainsäädännön soveltamiseen, josta oikeudenloukkaus on

peräisin, tai sen jäsenvaltion lainsäädännön soveltamiseen, jossa oikeudenloukkauksen vaikutukset ilmenevät.

3 artikla

Kanteen nostamiseen oikeutetut yksiköt

Tässä direktiivissä 'oikeutetulla yksiköllä' tarkoitetaan mitä hyvänsä jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustettua elintä tai järjestöä, jolla on oikeus valvoa 1 artiklassa tarkoitettujen säännösten noudattamista, erityisesti:

- a) yhtä tai useampaa riippumatonta julkista elintä, jonka nimenomaisena tehtävänä on 1 artiklassa tarkoitettujen etujen suojaaminen niissä jäsenvaltioissa, joissa tällainen elin on, ja/tai
- b) järjestöjä, joiden tehtävänä on suojata 1 artiklassa tarkoitettuja etuja kansallisessa lainsäädännössä määrättyjen perusteiden mukaisesti.

4 artikla

Yhteisön sisällä tapahtuvat oikeudenloukkaukset

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jos oikeudenloukkaus on peräisin kyseisestä jäsenvaltiosta, jokainen sellaisesta toisesta jäsenvaltiosta oleva oikeutettu yksikkö, jossa tämä loukkaus vaikuttaa kyseisen yksikön suojaamiin oikeuksiin, voi saattaa asian 2 artiklassa tarkoitettujen tuomioistuimien tai hallintoviranomaisen käsiteltäväksi esittämällä 3 kohdassa tarkoitettua luetteloa. Tuomioistuimen tai hallintoviranomaisten on hyväksyttävä tämä luettelo osoitukseksi oikeutetun yksikön kanneoikeudesta, mikä ei kuitenkaan rajoita niiden oikeutta tutkia, onko oikeutetulla yksiköllä tarkoituksensa perusteella oikeus ryhtyä toimiin kyseisessä tapauksessa.

2. Yhteisön sisällä tapahtuvien oikeudenloukkausten osalta ja rajoittamatta kansallisessa lainsäädännössä muille yksiköille myönnettyjä oikeuksia, jäsenvaltioiden on ilmoitettava 3 artiklan säännösten mukaisten oikeutettujen yksiköidensä pyynnöstä komissiolle, että näillä yksiköillä on oikeus nostaa 2 artiklan mukainen kanne. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle näiden oikeutettujen yksiköiden nimi ja tarkoitus.

3. Komission on laadittava 2 kohdassa tarkoitetuista oikeutetuista yksiköistä luettelo, jossa täsmennetään niiden tehtävät. Tämä luettelo julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*; luetteloon tehtävät muutokset julkaistaan viipymättä, ja ajantasaistettu luettelo julkaistaan joka kuudes kuukausi.

5 artikla

Ennalta tapahtuva neuvottelu

1. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa säännöksiä, joiden mukaan se osapuoli, joka aikoo nostaa kieltokanteen, voi aloittaa tämän menettelyn vasta sen jälkeen, kun se on yrittänyt saada oikeudenloukkauksen lakkaamaan neuvottelemalla joko vastaajan tai sekä vastaajan että sen jäsenvaltion 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettua oikeutettua yksikön kanssa, jossa kanne aiotaan nostaa. Jäsenvaltio päättää, onko kieltokanteen nostavan osapuolen kuultava oikeutettua yksikköä. Jos oikeudenloukkausta ei saada lakkaamaan kahden viikon kuluessa neuvottelupyynnön vastaanottamisesta, kyseinen osapuoli voi nostaa kieltokanteen viipymättä.

2. Ennalta tapahtuvaa neuvottelua koskevat jäsenvaltioiden vahvistamat säännöt on saatettava komission tietoon, ja ne julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

6 artikla

Kertomukset

1. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta joka kolmas vuosi ja ensimmäisen kerran viimeistään viisi vuotta tämän direktiivin voimaantulon jälkeen.

2. Komissio tarkastelee ensimmäisessä kertomuksessaan erityisesti

- tämän direktiivin soveltamisalaa niiden henkilöiden yhteisten etujen suojaamisen suhteen, jotka harjoittavat kaupallista tai teollista toimintaa, käsiteollisuutta tai ammatillista toimintaa,
- tämän direktiivin soveltamisalaa sellaisena kuin liitteessä luetellut direktiivit sen määrittävät,
- onko 5 artiklan mukainen ennalta neuvottelu edistänyt tehokasta kuluttajansuojaa.

Kertomukseen liitetään tarvittaessa ehdotuksia tämän direktiivin muuttamiseksi.

7 artikla

Laajempaa kanneoikeutta koskevat säännökset

Tämä direktiivi ei estä jäsenvaltioita antamasta tai pitämästä voimassa säännöksiä, joilla annetaan 3 artiklassa tarkoitetuille oikeutetuille yksiköille sekä mille hyvänsä muulle asianosaiselle henkilölle laajemmat oikeudet nostaa kanne kansallisella tasolla.

8 artikla

Täytäntöönpano

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 30 kuukauden kuluttua direktiivin voimaantulosta. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset komissiolle.

9 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

10 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty ...

*Euroopan parlamentin
puolesta
Puhemies*

*Newoston puolesta
Puheenjohtaja*

LIITE

LUETTELO 1 ARTIKLAN SOVELTAMISALAAN KUULUVISTA DIREKTIIVEISTÄ (*)

- 1) Harhaanjohtavaa mainontaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 10 päivänä syyskuuta 1984 annettu neuvoston direktiivi 84/450/ETY (EYVL N:o L 250, 19.9.1984, s. 17);
- 2) Muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa neuvoteltuja sopimuksia koskevasta kuluttajansuojasta 20 päivänä joulukuuta 1985 annettu neuvoston direktiivi 85/577/ETY (EYVL N:o L 372, 31.12.1985, s. 31);
- 3) Kulutusluottoja koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 22 päivänä joulukuuta 1986 annettu neuvoston direktiivi 87/102/ETY (EYVL N:o L 42, 12.2.1987, s. 48), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 97/.../EY (EYVL N:o L ...);
- 4) Televisiotoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 3 päivänä lokakuuta 1989 annettu neuvoston direktiivi 89/552/ETY 10—21 artikla (EYVL N:o L 298, 17.10.1989, s. 23), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/.../EY (EYVL N:o L ...);
- 5) Matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista 13 päivänä kesäkuuta 1990 annettu neuvoston direktiivi 90/314/ETY (EYVL N:o L 158, 23.6.1990, s. 59);
- 6) Ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden mainonnasta 31 päivänä maaliskuuta 1992 annettu neuvoston direktiivi 92/28/ETY (EYVL N:o L 113, 30.4.1992, s. 13);
- 7) Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5 päivänä huhtikuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/13/ETY (EYVL N:o L 95, 21.4.1993, s. 29);
- 8) Ostajien suojaamisesta kiinteistöjen osa-aikaisen käyttöoikeuden ostosopimuksen tiettyihin osiin nähden 26 päivänä lokakuuta 1994 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/47/EY (EYVL N:o L 280, 29.10.1994, s. 83);
- 9) Kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 20 päivänä toukokuuta 1997 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/7/EY (EYVL N:o L 144, 4.6.1997, s. 19).

(*) Direktiivit N:o 1, 6, 7 ja 9 sisältävät kieltokanteita koskevia erityissäännöksiä.